

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Petra Němcová
427235, psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2015

Úvod

Pro tuto seminární práci jsem vybrala článek „Vyčítáte si, že máte málo času na děti? Stačí jim méně, než si myslíte“ uveřejněný webu idnes.cz 15. 4. 2015. Článek informuje o tom, že přestože se matky často snaží trávit se svými dětmi co nejvíce času, na děti množství času samo o sobě nemá vliv.

Shrnutí původní studie

Longitudinální studie se roku 1997 účastnilo 1605 dětí ve věku 3 - 11 let. Druhá část výzkumu proběhla roku 2002 a účastnilo se jí 778 dětí ve věku 12 - 18 let. Ve studii byla analyzována souvislost mezi množstvím stráveného času s matkou a behaviorálními, emocionálními problémy a školními výsledky dětí. Bylo rozlišeno mezi časem, který matka tráví s dítětem pasivně (je k dispozici) a časem, kdy se účastní aktivit s dítětem. Množství času a typ aktivity byl zaznamenán matkou nebo jiným členem rodiny do deníku a ostatní data byla shromážděna dotazníkovou metodou.

Bylo zjištěno, že množství času nemá statisticky významný vliv na behaviorální, emocionální problémy, ani výsledky ve škole u obou skupin. Průměr času stráveného pasivně je 12,85 hodin týdně (SD=11,39, škála 0-77,67) u dětí, 8,13 hodin týdně (SD=10,73, škála 0-61,67) u adolescentů. Aktivně u dětí (m=13,28, SD=12,46, škála 0-86,00) a u adolescentů (m=7,50, SD=9,50, škála 0-51,75).

Jediná souvislost byla nalezena u adolescentů mezi množstvím stráveného času s matkou a delikventním chováním dětí. Souvislost však byla velmi nízká ($r=-0.17$, $p<0.01$). U ostatních proměnných nebyla zaznamenána statisticky významná souvislost (př. pasivní trávení času a problematické chování u dětí $r=-0,01$).

Problematika interpretace výzkumu

Největší problém interpretace původního výzkumu v popularizovaném článku vidím v tom, že autorka jak v samotném názvu článku, tak i později píše, že není důležité množství stráveného času s matkou, ale jeho kvalita. V samotné studii (v diskuzi) je ale uvedeno, že faktor kvality vůbec zkoumán nebyl. V článku je uvedeno, že „matky by si měly číst s dětmi, jezdit na kole“, ale ve studii je uvedeno, že tyto aktivity by možná měly větší vliv na dítě. Toto vyznění článku je pro čtenáře možná líbivější. V podstatě říká, že nevádí, když nemáme na děti příliš

tím asi myslí rozlišení aktivní/pasivní

času, ale záleží na způsobu a kvalitě, což ani není šokující zpráva, ale je takto „podpořena“ studií. Výzkumníci ale zjistili to, že množství času na děti nemá významný vliv, ale například sociální status matky ano (souvislost s jejím vzděláním, příjmem celé rodiny a její strukturou - oba rodiče či jen sama matka), což je úplně jiný závěr, který v článku nenajdeme. Je možné, že tento závěr by se zamlouval méně čtenářům, protože to, jak člověk bude trávit s dětmi čas, může ovlivnit mnohem lépe, než svůj sociální status apod.

Dalším problémem je souvislost mezi množstvím stráveného času s matkou a výskytem delikventního chování u adolescentů. Autorka článku tento výsledek uvádí, ale velmi tento závěr přehání. Říká, že „se u teenagerů potvrdilo, že více času stráveného s matkou znamená pro dítě menší riziko delikventního chování“. Tento závěr se ale nepotvrdil, byla jen nalezena určitá souvislost, která jen poukazuje na možný vztah mezi dvěma proměnnými. Ve výzkumu bychom měli usuzovat na vztah mezi proměnnými až při korelaci 0,7 a vyšší (či -0,7 a nižší) a korelace zmíněného vztahu byla pouze -0,17 při $p < 0.01$. V tomto případě tedy nemůžeme prohlásit, že tento vztah byl potvrzen. Článek takto vyvolává v čtenáři pocit, že bude-li se svým dítětem-adolescentem trávit více času, neprojeví se u něj delikventní chování, což je chybný závěr (navíc korelace znamená souvislost, ne kauzalitu).

To není pravda

MŮŽE MĚ
Je slabší
ale je law

Ali vyjádření v novinách není explicitně kauzální

Na druhou stranu, ale oceňuji, že autorka článku odkazuje na původní výzkum, takže je snadno dohledatelný a pokud má čtenář zájem, může si původní studii dohledat. Zároveň jako celek vcelku popisuje hlavní myšlenku, kterou výzkum shrnuje (až na popsání nedostatky). Myslím, že mohla do článku uvést více statistických údajů, například korelaci delikventního chování s vysvětlením, že je poměrně nízká, to by ale bylo v rozporu s jejími informacemi, které jsou takto pro čtenáře zajímavější. Dále mohlo být poukázáno na potenciální problémy výzkumu. Například to, že více než polovina vzorku se již neúčastnila druhého měření. Děti, které se ho neúčastnily, již nesplňovaly podmínky pro výzkum (věk, už nežily s matkou) či nebylo možné je dohledat, nevyplnily dotazník apod. Tento fakt podle mého názoru mohl přispět ke zkreslení výsledků studie a bylo by dobré ho zmínit, aby čtenář nebral výsledky jako stoprocentně dané.

SOUVISLÁ

Na závěr bych dodala „drobnost“, že autorka článku píše, že adolescenti byli ve věku 12 - 17 let, přestože studie udává věk 12 - 18 let. Na čtenáře tato chyba pravděpodobně nemá vliv, ale v článku najdeme odkaz na článek na stejné téma v angličtině a tato chyba je shodná i v něm. Zároveň se první polovina článku téměř shoduje s českým. Dělá to na mě dojem, že autorka

↳ To je bohužel časté

českého článku možná vědeckou studii ani nečetla, nebo ji jen letmo „prolétla očima“. Proto také možná došlo k některým nedostatkům zmíněným výše.

Zdroje:

Havlíková, M. (2015). Vyčítáte si, že máte málo času na děti? Stačí jim méně, než si myslíte.

Retrieved from: <http://ona.idnes.cz/kolik-casu-ma-travit-matka-s-ditetem-db3->

[/deti.aspx?c=A150414_002614_deti_haa](http://ona.idnes.cz/kolik-casu-ma-travit-matka-s-ditetem-db3-/deti.aspx?c=A150414_002614_deti_haa)

Milkie, M. A., Nomaguchi, K. M., & Denny, K. E. (2015). Does the Amount of Time

Mothers Spend With Children or Adolescents Matter?. *Journal of Marriage and*

Family, 77(2), 355-372.

Dobře identifikujete nedostatky článků. Bohužel
je nahlížíte vlastními miskoncepcemi.

Trochu s rozpaky, ale přijímám.

S)